



TJÄNSTESKRIVELSE

2018-11-13

Social- och omsorgskontoret

Omsorgsnämnden

Boendeplan inom omsorgen 2019-2021

Dnr: 18/066

Sammanfattning av ärendet

Omsorgsnämnden tar årligen fram en plan för utbyggnad av bostäder med särskild service enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). För att klara av kommande behov av bostad med särskild service har kommunen som strategi att bygga en ny gruppbostad varje år.

Kommunala handikapprådet (KHR) har beretts möjlighet att lämna synpunkter i ärendet. Rådet vill understryka att planen endast avser bostad med särskild service LSS, vilket en begränsad målgrupp har rätt till. KHR anser därför att frågan om anpassade bostäder för personer med fysiska funktionsnedsättningar också måste lyftas.

Social- och omsorgskontoret föreslår att **omsorgsnämnden** antar Boendeplan inom omsorgen 2019-2021 för bostad med särskild service enligt LSS, daterad den 13 november 2018.

Beslutsunderlag

Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse daterad den 13 november 2018.

Boendeplan inom omsorgen 2019-2021 för bostad med särskild service enligt LSS, daterad den 13 november 2018.

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Medel för utbyggnad av en gruppbostad behöver årligen avsättas i kommunens Mål och budget.

Social- och omsorgskontoret förslag till nämnden:

Social- och omsorgskontoret föreslår att omsorgsnämnden antar Boendeplan inom omsorgen 2019-2021 för bostad med särskild service enligt LSS, daterad den 13 november 2018.



Lenita Granlund

Socialdirektör



Lena Karlsson Leksell

Kvalitet- och uppdragschef

Handläggare: Mina Balendran
Utredare
Stab
Telefon (direkt): 0852301379
E-post: mina.balendran@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Akten



Rapport | 2018-11-13

Boendeplan inom omsorgen 2019-2021

Bostad med särskild service enligt LSS

Mina Balendran
Utredare
Stab
Telefon (direkt): 08 52301379
E-post: mina.balendran@sodertalje.se

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
1. Bakgrund.....	4
1.1 Styrande riktlinjer	4
1.1.1 Mål och budget 2018-2020.....	4
1.1.2 Kommunens översiktsplan 2013-2030	4
1.1.3 Södertäljes utbyggnadsstrategi 2036	4
1.1.4 Omsorgsnämndens ansvar	4
1.2 Vad är bostad med särskild service och vem har rätt till det?	5
1.3 Omvärldsbevakning.....	5
2. Nuläge och volymförändringar	7
2.1 Antal personer med bostad med särskild service	7
Diagram 1. Antal personer med bostad med särskild service enligt LSS, oktober 2005-2018.....	7
Diagram 2. Antal personer i grupp- och servicebostäder i kommunal respektive extern regi, oktober 2018.	8
2.2 Befolkningstillväxt	8
2.3 Särskilda målgrupper.....	9
2.3.1 Målgruppen äldre	9
2.3.2 Autismspektrumtillstånd	9
2.4 Hur vill ungdomarna bo	10
3. Lokaler	11
Tabell 2. Nuläge platser i kommunal regi och möjliga förtätningar i befintligt bestånd (oktober 2018).....	11
4. Behovsprognos för budgetperioden 2019-2021	13
5. Fortsatt arbete.....	14

Sammanfattning

Omsorgsnämnden tar årligen fram en långsiktig plan för utbyggnad av bostäder med särskild service enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Insatsen bostad med särskild service för vuxna är i regel livslång. När en person har beviljats bostad med särskild service är kommunen skyldig att tillgodose behovet utan dröjsmål. En sanktionsavgift har genom lagstiftning (SFS 2008:77) införts som ett yttersta påtryckningsmedel för att gynnande beslut enligt LSS ska verkställas inom skälig tid.

Boendeplanens huvudsyfte är att säkerställa att platser i bostad med särskild service tillgodoses utifrån behov och kommunens korta och långsiktiga planering av utbyggnad. Det kan ta upp till tre år från planering av en gruppboestad till att byggnaden står på plats.

I boendeplanen lyfts svårigheten för vissa personer med autismspektrumdiagnoser att få tillgång till bostad. Individernas behov av stöd motsvarar inte alltid insatsen bostad med särskild service, utan den enskilde kan vara i behov av andra insatser i kommunen.

För att klara av kommande behov av bostad med särskild service har kommunen som strategi att bygga en ny gruppboestad varje år. För att kommunen ska tillgodose de befintliga och kommande behov krävs en långsiktig behovsinventering för utveckling av stödinsatser och boenden. Om kommunen ska ändra strategi behöver fördjupning av kommande boendeplan inom omsorgen göras i en separat utredning.

1. Bakgrund

Omsorgsnämnden tar årligen fram en långsiktig plan för utbyggnad av bostäder med särskild service enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Insatsen bostad med särskild service för vuxna är i regel livslång. När en person har beviljats bostad med särskild service är kommunen skyldig att tillgodose behovet utan dröjsmål. En sanktionsavgift har genom lagstiftning (SFS 2008:77) införts som ett yttersta påtryckningsmedel för att gynnande beslut enligt LSS ska verkställas inom skälig tid.

Boendeplanens huvudsyfte är att säkerställa att platser i bostad med särskild service tillgodoses utifrån behov och kommunens korta och långsiktiga planering av utbyggnad. Det kan ta upp till tre år från planering av en gruppboende till att byggnaden står på plats.

1.1 Styrande riktlinjer

1.1.1 Mål och budget 2018-2020

I kommunens Mål och budget 2018-2020 beskrivs att Södertälje kommuns verksamheter ska kännetecknas av god service och hög tillgänglighet. Av särskild vikt är kvaliteten i kommunens välfärdsverksamheter, där äldre ska uppleva trygghet i äldreomsorgens insatser, där personer med funktionsnedsättning ges förutsättningar till ett självständigt liv och där individ- och familjeomsorgen bidrar till trygga uppväxtvillkor och god livsmiljö. För att följa hur kommunen som helhet närmar sig det övergripande målet är viktiga mätvärden bland annat resultat som belyser medborgarnas och brukarnas upplevelser av de tjänster som kommunen tillhandahåller.

1.1.2 Kommunens översiktsplan 2013-2030

Enligt kommunens riktlinjer för bostäder ska kommunen verka för att olika gruppers behov av bostäder ska tillgodoses genom ett varierat utbud av bostäder på marknaden. I planen beskrivs nyckelord för attraktivt boende, vilket bland annat inkluderar tillgänglighet och utbud som passar en varierande befolkning.

1.1.3 Södertäljes utbyggnadsstrategi 2036

Kommunen har antagit ett bostadsmål om att 20 000 nya bostäder ska byggas till 2036. Strategin konkretiserar hur kommunen ska agera för att uppnå bostadsmålet.

Utbyggnadsstrategin är ett kortfattat styrdokument som utgör en vägledning för nämnder, styrelser, bolag och kontor.

1.1.4 Omsorgsnämndens ansvar

Nämnden utövar ledningen av kommunens verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Nämnden fullgör också kommunens uppgifter enligt socialförsäkringsbalken samt de uppgifter som ankommer på kommunen för funktionshindrade enligt socialtjänstlagen (SoL) med undantag av den uppgift som avser insatser till personer med demensdiagnos då den uppgiften åligger äldreomsorgsnämnden och kommunalnämnderna enligt deras reglementen.

I LSS 15 kap framgår det att kommunen ska följa upp vilka som omfattas av lagen och vilka deras behov av stöd och service är, verka för att personer som tillhör personkretsen får sina behov tillgodosedda och informera om mål och medel för verksamheten utifrån LSS. Kommunen ska samverka med organisationer som företräder människor med omfattande funktionshinder.

1.2 Vad är bostad med särskild service och vem har rätt till det?

I Socialstyrelsens skrift ”Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS” (2018), står följande:

”Verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet för de personer som lagen omfattar. Målet är att personer med funktionshinder ska ha möjlighet att leva som andra. Att leva som andra innebär, bl.a. att ha möjlighet att bo som andra och att ha eget hem med allt vad det innebär av trygghet och trivsel. En bostad som tillförsäkrar personer med omfattande funktionshinder goda levnadsvillkor är en av förutsättningarna för att nå lagstiftningens mål”.

En bostad enligt 9§9 LSS kan vara utformad på olika sätt. I förarbetena kan tre huvudformer urskiljas: gruppboende, serviceboende och annan särskilt anpassad bostad.

Service- och gruppboendestäder bör vara förlagda till vanliga bostadsområden. De bör utformas och placeras så att de inte får en institutionell prägel. Undantag i fråga om lokaliseringen bör kunna göras om det finns mycket speciella behov, exempelvis stort sjukvårdsbehov.

En *serviceboende* innebär fullvärdig bostad med god tillgänglighet där omfattande service och vård kan ges hela dygnet. Serviceboendestäder kan vara förlagda till vanliga bostadshus och är den enskildes permanenta bostad.

I en *gruppboende* bör antalet vara litet och begränsas till tre till fem boende och undantagsvis sex boende. De boendes funktionsnedsättningar och behov är avgörande för gruppboendets sammansättning och gruppboendets utformning. Syftet med denna boendeform är att vuxna med funktionsnedsättning, som inte klarar eget boende eller boende i serviceboende, ska ha möjlighet att skapa ett eget hem.

Annan särskilt anpassad bostad innebär att kommunen beviljar och anvisar en särskilt anpassad bostad. Det är en bostad som är utformad och anpassad så att den passar den enskildes behov. I denna insats ingår inte personal och omvårdnad. Den enskildes stödbehov tillgodoses genom andra insatser, exempelvis personlig assistans eller boendestöd.

1.3 Omvärldsbevakning

Socialstyrelsen redovisar årligen i en lägesrapport om nuläget och utvecklingen för insatser och stöd för personer med funktionsnedsättning. I lägesrapporten 2018 beskrivs det att daglig verksamhet och bostad med särskild service är de vanligaste insatserna inom LSS. Tillsammans stod de för 54 % av insatser enligt LSS. Ökningen av antal bostad med särskild service för vuxna kan bland annat bero på att det skett förändringar inom assistansersättningen, eller personer som haft stöd i det ordinära boendet beviljats bostad med särskild service.

I en ytterst begränsad omfattning kan detta bero på att den enskilde förflyttas från särskilt boende enligt SoL, till bostad med särskild service. Förutsättningar för den enskildes delaktighet i bostad med särskild service kan bli bättre när det gäller internetuppkopplingen i den egna lägenheten och möjlighet till kvällsaktivitet med personalstöd. Allt fler kommuner poängterar att de har ett underskott på särskilda boendeformer, vilket torde bidra till att tiden mellan beslut och verkställighet för insatsen ökar.

En viss del av kommuners nybyggnation av särskilda boendeformer sker genom att ändra befintligt bestånd, om det innebär att ändra eller bygga ut befintliga boenden är inte klart. Det kan senare medföra risk för fler boendeplatser per gruppboende, vilket innebär en ökad institutionsprägel. Det är med andra ord angeläget att nybyggnationer inte sker på bekostnad av kvaliteten i befintliga bostäder med särskild service.

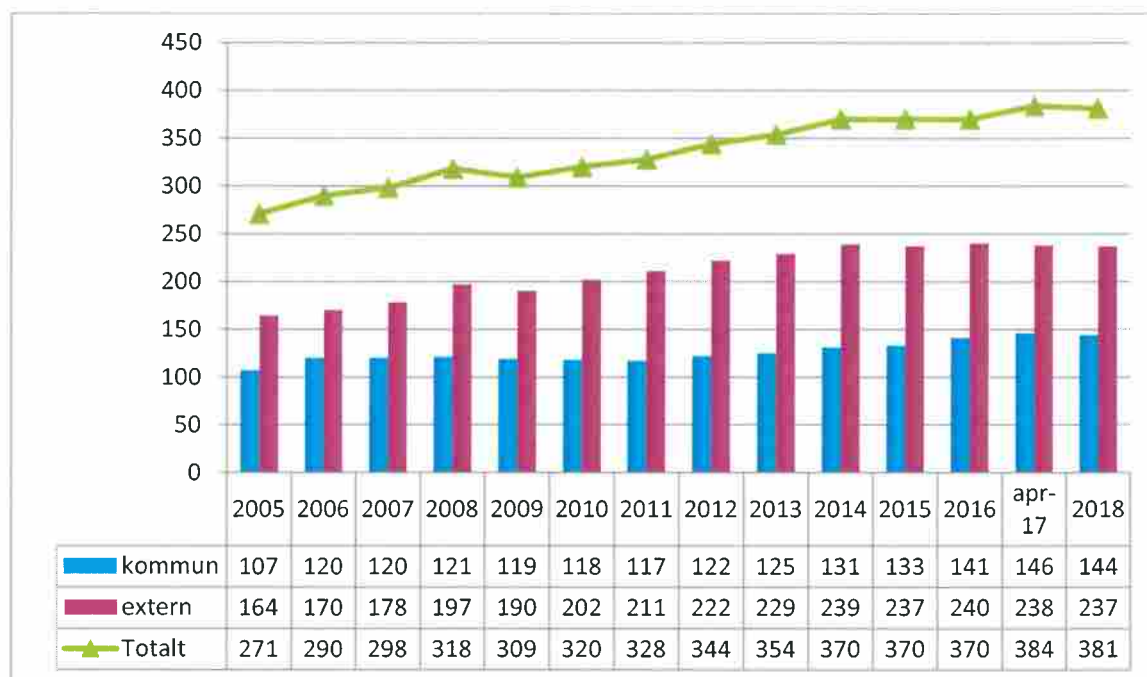
Boverket gör årligen en bostadsmarknadsenkät (BME) som bidrar till en kontinuerlig uppföljning av utvecklingen på bostadsmarknaden samt att spåra trender och tendenser inför den framtida utvecklingen. Enkäten består av kommunens bedömningar i olika frågor och ger därmed en sammanhållen bild av bostadsmarknaden i hela landet. Enligt enkäten råder det balans på bostadsmarknaden i Södertälje kommun när det kommer till utbud av gruppboendestäder och serviceboendestäder. Det råder obalans på bostadsmarknaden när det kommer till utbud av boendeformen annan särskilt anpassad bostad. I bostadsmarknadsenkäten undersöks det om behovet av särskilda boendeformer för personer med funktionsnedsättning förväntas vara täckt både om 2 år och om 5 år. Södertälje kommun bedömer att behovet av särskilda boendeformer förväntas vara täckt både om 2 år och om 5 år.

2. Nuläge och volymförändringar

2.1 Antal personer med bostad med särskild service¹

Diagrammet nedan visar antal personer som har insatsen bostad med särskild service i oktober respektive år, förutom 2017 som avser april.

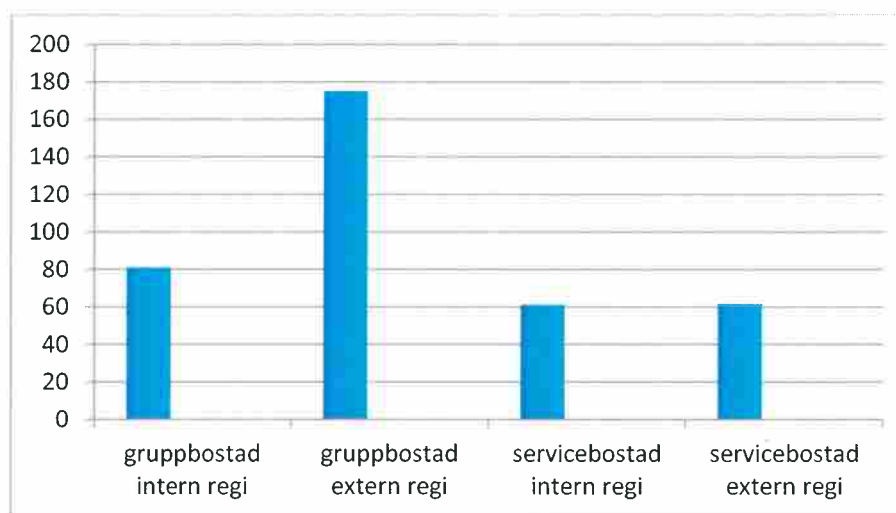
Diagram 1. Antal personer med bostad med särskild service enligt LSS, oktober 2005-2018.



Under 2017 (oktober) var det fem personer i särskilt anpassade boenden och under 2018 (oktober) är det sex personer. Under en lång tid har behov av nya platser verkställt genom att placera hos externa aktörer. Under 2016 startade två nya gruppboenden i kommunal regi (Cederströmska 1 och 2) med sex platser i respektive gruppboenden. Två boenden (Valsta och Slädvägen) med två platser i varje gruppboende har startats för personer med komplexa behov. Under 2018 har verksamheten på gruppboendet Slädvägen ändrats till ett annat särskilt anpassad boende.

¹ Exkluderat psykiatriboende internt

Diagram 2. Antal personer i grupp- och servicebostäder i kommunal respektive extern regi, oktober 2018.



Statistik från oktober 2018 visar på att kommunen har 81 placeringar i gruppbostad och 61 placeringar i servicebostad. Inom den externa region finns det 175 placeringar i gruppbostad och 62 placeringar i servicebostad.

Utöver de platser som Södertälje har kostnadsansvar för, finns det platser i privat regi som köps av andra kommuner än Södertälje. I propositionen Ansvarsfördelning mellan bosättningskommun och vistelsekommun (2010/11:49), beskrivs att om en kommun har verkställt ett beslut om boende enligt LSS i en annan kommun behåller den kommun som beslutat om boendet ansvaret för LSS-insatser, vilket inkluderar även insatser som aktualiseras i den nya bosättningskommunen. Ansvaret upphör när insatsen, efter ansökan om förhandsbesked om rätt till boende enligt LSS i den kommun där den enskilde är bosatt, verkställts. För 2018 har hittills inga förhandsbesked beviljats i kommunen, men vissa beslut har överklagats.

2.2 Befolkningstillväxt

Inom äldreomsorgen används befolkningsprognosen som en parameter för att prognostisera behovet av nya boendeplatser för äldre. Inom LSS är populationen liten i förhållande till befolkningen som helhet vilket innebär att befolkningsprognosen blir ett trubbigt instrument. Jämförelser i Södertälje visar också att det inte finns någon korrelation mellan befolkningsökningen och andel verkställda insatser inom bostad med särskild service enligt LSS.

Befolkningsstatistik upp till 65 år från 2017 och antal personer i bostad med särskild service 2018 visar på att 0,47 % av befolkningen i kommunen har insatsen bostad med särskild service.

2.3 Särskilda målgrupper

2.3.1 Målgruppen äldre

År 2017 var det 63 personer i bostad med särskild service som var 60 år och äldre. År 2018 är det 61 personer i bostad med särskild service som är 60 år och äldre. Målgruppen utgör 16 % av totala antalet personer i bostad med särskild service.

Det finns en del utmaningar och behov som identifierats bland målgruppen äldre. Social- och omsorgskontorets uppfattning är att individer som bor i gruppboende i största möjliga omfattning ska få stöd som behövs för att kunna bo kvar i sin lägenhet, om den önskar det. De personer som bor i servicelägenhet kan på grund av åldersrelaterad sjukdom behöva flytta till gruppboende. Eftersom insatsen bostad med särskild service för vuxna är i regel livslång behöver bostäderna vara anpassade efter behov. När en person exempelvis behöver flytta på grund av åldersrelaterad sjukdom behöver planeringen vara individanpassad utifrån den enskildes förutsättningar och behov. Det bör därför inte byggas särskilda boenden för äldre med funktionsnedsättning. FUB² i kommunen delar samma uppfattning. Arbetsmiljön påverkas också i och med att vissa lägenheter inte är anpassade efter de äldres behov. Eftersom vissa boenden inte är anpassade så ökar också behov av bemanningen för att tillgodose behoven.

FUB:s uppfattning är att äldre med utvecklingsstörning ska kunna bo kvar i sin bostad. FUB skriver följande: *Om personer måste flytta, vilket endast ska vara undantagsfall, ska detta planeras med mycket god framförhållning. Personer med utvecklingsstörning har också rätt att välja var de vill dö. De ska kunna få en god palliativ vård i hemmet med hjälp av medicinskt utbildad personal och ordinarie personal i bostaden.*

2.3.2 Autismspektrumtillstånd

Autismspektrumtillstånd är ett samlingsnamn för flera olika diagnoser som innebär svårigheter eller begränsningar inom följande tre områden: förmågan till ömsesidigt socialt samspel, förmågan till ömsesidig kommunikation, föreställningsförmåga, flexibilitet och variation i beteenden och intressen. AST är ett samlingsbegrepp för olika autismdiagnoser så som Asperbergs syndrom, autismlikande tillstånd, atypisk autism, autistiskt syndrom och genomgripande störning i utvecklingen.

En vanlig insats till målgruppen är boendestöd enligt SoL, men det finns även personer inom målgruppen med större behov och som kan behöva mer omfattande stöd och trygghet i form av servicebostad. Insatsen boendestöd innebär stöd i vardagen för personer som behöver hjälp med att exempelvis planera och strukturera vardagen, stöd i praktiska sysslor i vardagen med mera. Utgångspunkten är att den insats som ger den enskilde störst möjlighet till ett självständigt liv är den bästa i ett långsiktigt perspektiv.

Målgruppen personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och personer med grava funktionsnedsättningar ökar enligt myndigheten.

² FUB är en intresseorganisation som arbetar för barn. Ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning ska kunna leva ett gott liv.

Det finns en del utmaningar i arbetet med personer med högfungerande autism. Utmaningarna handlar bland annat om att kunna möta upp den enskildes olika behov. En del av målgruppen har komplex problematik som missbruk eller psykiatrisk sjukdom och saknar ibland bostad. Denna målgrupp ökar. Dessa personer kanske inte alltid är i behov av boende med särskild service utan behöver andra insatser som finns i kommunen.

Myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning ska inte bevilja bostad med särskild service om den enskilde inte har ett omfattande stödbehov, oavsett om personer saknar egen bostad eller inte. När det är svårt att få lägenhet på bostadsmarknaden upplever myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning att fler ansöker om stödinsatser för att få tillgång till ett boende.

2.4 Hur vill ungdomarna bo

Rapporten "Så här vill Södertäljes ungdomar med funktionsnedsättning bo och arbeta" kartlägger vad ungdomar med funktionsnedsättning i Södertälje har för tankar och funderingar om sitt framtida boende och sysselsättning. I kartläggningen intervjuades 20 ungdomar med olika former av funktionsnedsättning, föräldrar till unga med funktionsnedsättning, lärare på gymnasiesärskola och representanter från funktionshinderorganisationer. Det som bland annat framkommer är att eleverna och föräldrarna beskriver att det oftast är för tidigt att prata om att flytta hemifrån. I intervjuerna betonas det bland annat vikten av att både kommunen och arbetsförmedlingen informerar om vad daglig verksamhet och bostad med särskild service innebär. Det behöver även information om andra utbud i kommunen.

I kartläggningen intervjuades även tre unga vuxna. I intervjun framkommer det att de enskilda vill bo i egna lägenheter och en av dessa uttrycker att personen vill bo i en tillgänglighetsanpassad lägenhet. Det framkommer även att det finns behov av stöd i exempelvis hushållssysslor. Det saknas ett forum där vuxna personer med funktionsnedsättning som fortfarande bor hemma kan få stöd i att flytta hemifrån.

I intervjuerna framkommer det att alla föräldrar förutom en, tänker att gruppboende är ett aktuellt alternativ för deras barn. Det finns en oro att barnet blir isolerad i en servicelägenhet eller blir utsatt i området. Det framkommer i intervjuerna att de flesta ungdomarna inte pratat med någon om sitt framtida boende. De flesta ungdomarna svarade att de kan tänka sig bo i en egen lägenhet i centrala områden i kommunen eller i Järna. Lärarna i intervjustudien betonade att de upplever att föräldrarna inte vet vilket utbud som finns och vad de kan förvänta sig. Lärarna tror att både elever och föräldrar behöver information om vilka alternativ som finns när det gäller boende exempelvis hur och när ansökan ska ske.

3. Lokaler

Oktober 2018 finns det 157 platser i den kommunala regin varav 86 i gruppboende och 71 i serviceboende. Tabell 2 visar kapaciteten på kommunens befintliga boenden och möjliga förtätningar.

Inför november 2018 färdigställs en ny gruppboende med 6 platser och 9 servicelägenheter i kommunal regi på Porslinsvägen i Lina (projektet har kallats för Murarbasen). Fyra servicelägenheter (på Profilstigen) har i samband med detta avyttras eftersom bostadsrätterna ägs av kommunen och det finns direktiv om att kommunen inte själv ska äga lokaler. Det totala antalet nya servicelägenheter blir därför fem. Det finns ännu ingen lokalisering för ett nytt gruppboende år 2020 och 2021.

Tabell 2. Nuläge platser i kommunal regi och möjliga förtätningar i befintligt bestånd (oktober 2018)

Boendeform	Enhet	Platser idag	Möjlig förtätning	Kommentar
Gruppboende	Cederströmsgatan 1	6	0	
	Cederströmsgatan 2	6	0	
	Danavägen	4	0	
	Granövägen	6	0	
	Gröndalsvägen	6	0	
	Kakelvägen	5	0	
	Karlslundsgatan	6	0	
	Keramikvägen	5	1	Kan koppla till lägenhet.
	Myntstigen	5	1	Kan koppla till lägenhet.
	Mårten Bullers väg	6	0	
	Porslinsvägen	6		
	Prismavägen	6	0	
	Prästgårdsvägen	6	0	
	Slåttervägen	6	0	
	Valsta	2		Möjligt att bygga ett hus på tomten för en enskild med speciella behov.
	Ådala	5	6	Möjligt att bygga en

				bostad till på tomten.
Summa gruppboestad		86	2*	
Serviceboestad	Fornhöjden	9	0	
	Granövägen	5	4	Behov av större baslokal. Tidigare baslokalen kan i sin tur bli en serviceboestad.
	Kringelvägen	11	0	
	Lundbygatan	9	1	Koppla till lägenhet.
	Porslinsvägen/Stengodsvägen	10	2	Porslinsvägen och Stengodsvägen slagits ihop, men räknas som två ekonomiska enheter. Från och med den 1 januari 2019 kommer det enbart betecknas som Stengodstigen. Från och med 2019 finns det möjlighet till förtätning av 2 lägenheter.
	Tegvägen	7	3	
	Östergatan	11	2	Koppla till lägenhet.
Summa serviceboestad		71	12	
Totalsumma		157 platser idag	14 möjlig förtätning	

***Möjlig förtätning utan att bygga en helt ny gruppboestad**

4. Behovsprognos för budgetperioden 2019-2021

Under 2018 (oktober) har efterfrågan av bostad med särskild service tillgodosetts.

Inom den interna region finns det i dagsläget en kapacitet av 157 platser, 86 platser i gruppboende och 71 platser i serviceboende. 142 platser är fyllda. Det kan finnas lediga platser samtidigt som personer väntar på bostad eftersom en ledig plats inte alltid passar den enskildes behov.

I dagsläget är behovet, enligt myndigheten, nya platser främst gruppboendestäder.

Den fortsatta strategin kvarstår från tidigare år, antalet platser behöver utökas med en gruppboende varje år. För år 2019 kommer inte en ny gruppboende att byggas då en ny gruppboende och serviceboende (Porslinsvägen) har färdigställts i slutet av 2018.

Enligt statistiken från gymnasieskolan förväntas fjorton personer gå ut gymnasiet till våren 2019 och sjutton personer förväntas ta sin gymnasieexamen till våren 2020. En aspekt av detta är att det inte går att bedöma om samtliga som avslutar sina studier förväntas söka bostad med särskild service. I intervjustudien ”Så här vill Södertäljes ungdomar med funktionsnedsättning bo och arbeta”, framkommer bland annat att sysselsättningen efter gymnasiet diskuteras i större utsträckning än om boendalternativ. Diskussioner om önskemål av framtida boenden skiljer sig även åt från exempelvis föräldrarnas och ungdomarnas önskemål.

I dagsläget är den största ökningen av nya ärenden personer med diagnos inom autismspektrumtillstånd och som i första hand har behov av boendestöd, vilket är en insats enligt socialtjänstlagen.

En ny gruppboende och serviceboende på Porslinsvägen i Lina (projektet har kallats för Murarbasen) är inflyttningsklar november 2018. En ny gruppboende behöver vara inflyttningsklar år 2020 och en för 2021 för att täcka omsorgsnämndens prognostiserade behov.

Kommunen står inför en upphandling av bostad med särskild service 2019. Rapporten Hållbar omsorg är en strategi för hur omsorgsnämnden ska säkerställa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet. I rapporten beskrivs upphandling av bostad med särskild service som ett av de utvecklingsområdena i kostnadseffektiv verksamhet. Processen har under projektiden utvecklats till att innehålla strategisk planering, kvalitetssäkrad upphandlingsprocess och uppföljning av både verksamhet och urval. I arbetet med upphandlingen har stor vikt lagts vid att ta fram kvalitetskrav som är relevanta och uppföljningsbara.

I rapporten Hållbar omsorg beskrivs det även om intervjustudien, där det framgår att det krävs en långsiktig behovsinventering för utveckling av stödinsatser och boenden. Av intervjustudien framgick också att det behövs ett forum där vuxna personer med funktionsnedsättning som fortfarande bor hemma hos föräldrarna kan få stöd att flytta hemifrån. En strategisk diskussion om hur bostad med särskild service och daglig verksamhet ska utformas har förts i projektgruppen och styrgruppen för Hållbar omsorg men arbetet har inte mynnat ut i någon konkret plan.

Eftersom att ansvaret för målgruppen personer med autismspektrumtillstånd (AST) (utan intellektuell funktionsnedsättning) flyttades från omsorgsnämnden till socialnämnden, ökade antal ärenden. Efter en analys avseende ökningen av ansökningarna, flyttades myndighetsansvaret för målgruppen till omsorgsnämnden igen. Projektgruppen har följt utvecklingen och kartlagt individens behov av insatser och antalet ansökningar och antalet beviljade boendestödtimmar har stabiliserats. Ett fortsatt utvecklingsarbete är att skapa boendealternativ. De flesta i målgruppen kan bo i ordinärt boende med boendestöd men en liten grupp har komplexa behov med psykiatri och missbruksproblem och det är svårt att hitta bra boendealternativ.

I intervjustudien har det även gjorts intervjuer med myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning. I undersökningen om utbudet stämmer överens om de önskemål och behov som finns framkom det att det saknas ett kommunalt boende och daglig verksamhet i Järna, idag finns bara privat verksamhet. Det finns behov av fler lägenheter för personer med diagnosen autismspektrum. Det finns behov av särskild enhet med lägenheter i serviceboende med personal som har särskild kompetens att arbeta med personer som bland annat har Asperger. Det behövs en gruppboende för personer med autism och stora behov. Det händer att externa verksamheter säger upp platser för personer med stora behov, kommunen måste då snabbt kunna erbjuda plats för denna målgrupp.

5. Fortsatt arbete

Boendeplanen enligt LSS behöver revideras årligen. För att kunna tillgodose behoven av bostad med särskild service ur ett både långsiktigt och kortsiktigt perspektiv behöver det bland annat beslutas om hur stor andel av verksamheten ska bedrivas i extern respektive intern regi. Om andelen upphandlad verksamhet ska minskas behöver en strategi tas fram i god tid då det är en lång process (2-3 år) att bygga nya boenden.

Om kommunen ska ändra strategi behöver fördjupning av kommande boendeplan inom omsorgen göras i en separat utredning. I utredningen behöver frågor som exempelvis hur behovet av bostäder ska tillgodoses kartläggas. I utredningen behöver relevanta aspekter kartläggas och belysas utifrån den enskildes behov. Det behöver även belysas utifrån kommunens kortsiktiga och långsiktiga ekonomiska förutsättningar.



YTTRANDE

2018-11-13

Kommunala handikapprådet

Omsorgsnämnden

Boendeplan enligt LSS, 2019-2021

Dnr: 17/054

Sammanfattning av ärendet

Kommunala handikapprådet har tagit del av förslaget till boendeplan enligt LSS, 2019-2021. Rådet ser positivt på boendeplanen men vill understryka vikten av att kommunen implementerar välfärdsteknik vid nybyggnationer, exempelvis trygghetslarm, passiva larm dvs. larm-mattor, dörrlarm, rörelselarm eller övervakning via kameror och sensorer.

Heli Kärkkäinen (S)

Ordförande kommunala handikapprådet

Anna Ingebrigtsen (HSO)

Ledamot kommunala handikapprådet

Handläggare: Suzanna Råberg
Samordnare kommunala handikapprådet
Telefon (direkt): 08-523 049 79
E-post: suzanna.raberg@sodertalje.se